

พระราชบัญญัติ
จดทะเบียนเครื่องหมาย (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๔๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียน
เครื่องหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจดทะเบียน
เครื่องหมาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕ ทวิ มาตรา ๕ ตรี และมาตรา ๕ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

“มาตรา ๕ ทวิ ในกรณีที่นายทะเบียนปฏิเสธการขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรตามมาตรา ๕ เจ้าของเครื่องจักรมีสิทธิหรือควรจะเป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการปฏิเสธการขอจดทะเบียนนั้น การยื่นอุทธรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕ ตรี เมื่อปรากฏว่าการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรได้กระทำไปโดยสำคัญผิดในสาระสำคัญ หรือปรากฏในภายหลังว่าเอกสารที่นำมาประกอบการพิจารณาจดทะเบียนไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในการจดทะเบียนได้เปลี่ยนแปลงไป ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรนั้นได้

ก่อนมีคำสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของเครื่องจักรและหรือผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่อให้โอกาสคัดค้าน ถ้าไม่มีการคัดค้านจากบุคคลดังกล่าวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน ให้ถือว่าไม่มีการคัดค้าน

ในกรณีที่การคัดค้านภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำคัดค้าน ถ้านายทะเบียนไม่เห็นด้วยกับการคัดค้านให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรนั้นและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้คัดค้านทราบ

ในกรณีที่ผู้คัดค้านไม่เห็นด้วยกับการสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนตามวรรคสาม ผู้คัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือจากนายทะเบียน การยื่นอุทธรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕ จัตวา ในกรณีที่การอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๕ ทวิ หรือมาตรา ๕ ตริ ให้รัฐมนตรีพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ได้อีกสามสิบวัน หากรัฐมนตรีไม่มีคำวินิจฉัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าอุทธรณ์ฟังขึ้น

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ในกรณีที่หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ถือหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรต่อนายทะเบียนที่ได้ออกหนังสือสำคัญนั้น

การขอรับและการออกใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

แบบใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรให้ใช้แบบหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร แต่ให้ประทับตราสีแดงว่า “ใบแทน” ไว้บนด้านหน้าของหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร

เมื่อได้ออกใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรแล้ว ให้หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรฉบับเดิมเป็นอันยกเลิก”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เจ้าของเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ประสงค์จะย้ายเครื่องจักรออกไปนอกบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมที่ได้ระบุไว้ในหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร เพื่อนำไปติดตั้ง ณ สถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมแห่งใหม่หรือไม่เก็บไว้ในสถานที่อื่น ให้แจ้งความประสงค์จะขอย้ายและวันที่จะย้ายเครื่องจักรเสร็จ โดยทำเป็นหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนก่อนวันที่จะย้ายเครื่องจักรนั้นไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในการนี้ให้นำหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรกับแผนผังรายการเครื่องจักรที่จะย้ายไปติดตั้งใหม่หรือไม่เก็บไว้ให้นายทะเบียนตรวจสอบด้วย เมื่อนายทะเบียน

เห็นชอบกับแผนผังรายการเครื่องจักรที่จะย้ายไปติดตั้งใหม่หรือไปเก็บไว้แล้ว เจ้าของเครื่องจักรจะต้องย้ายเครื่องจักรให้ตรงตามแผนผังรายการเครื่องจักรนั้นและเมื่อได้ย้ายเสร็จแล้ว ให้นายทะเบียนแก้ไขทะเบียนให้ถูกต้อง

ในกรณีที่เป็นการย้ายเครื่องจักรไปติดตั้ง ณ สถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมแห่งใหม่หรือไปเก็บไว้ในสถานที่อื่นที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานทะเบียนต่างหากกัน ให้เจ้าของเครื่องจักรดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และให้นายทะเบียนแห่งท้องที่ที่เครื่องจักรนั้นได้จดทะเบียนไว้ส่งเรื่องขอย้ายไปยังนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่เครื่องจักรนั้นจะไปติดตั้งใหม่หรือไปเก็บไว้ เมื่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ใหม่ดังกล่าวเห็นชอบกับแผนผังรายการเครื่องจักรที่จะย้ายไปติดตั้งใหม่หรือไปเก็บไว้แล้ว เจ้าของเครื่องจักรจะต้องย้ายเครื่องจักรให้ตรงตามแผนผังรายการเครื่องจักรนั้นและเมื่อได้ย้ายเสร็จแล้ว ให้นายทะเบียนแห่งท้องที่ใหม่ดังกล่าวออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรให้ใหม่สำหรับเครื่องจักรที่ย้ายไป

ในการย้ายเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนจำนองไว้แล้ว ให้เจ้าของเครื่องจักรแสดงหนังสือยินยอมของผู้รับจำนองต่อนายทะเบียนด้วย และให้ถือว่าเครื่องจักรที่ย้ายไปนั้นยังติดสิทธิจำนองสืบเนื่องกันไปด้วย

ในกรณีที่เจ้าของเครื่องจักรประสงค์จะย้ายเครื่องจักรออกไปนอกบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมเป็นการชั่วคราวไม่เกินสามสิบวัน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนเพื่อทราบก่อนวันที่จะย้าย

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

เครื่องจักรนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้แจ้งสถานที่จะย้ายเครื่องจักรนั้นไปติดตั้งหรือไปเก็บเป็นการชั่วคราวไว้ด้วย และถ้ามีความจำเป็นต้องย้ายเครื่องจักรออกไปนอกบริเวณเป็นการชั่วคราวเกินกำหนดสามสัปดาห์ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนเพื่อขอขยายระยะเวลาก่อนครบกำหนดไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน นายทะเบียนมีอำนาจอนุญาตให้ขยายระยะเวลาได้ตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินคราวละสามสัปดาห์

ในกรณีที่เจ้าของเครื่องจักรได้ย้ายเครื่องจักรจากที่ตั้งเดิมไปติดตั้ง ณ ที่ตั้งใหม่ภายในบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมกับส่งแผนผังรายการเครื่องจักรที่ย้ายให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดสามสัปดาห์นับแต่วันที่ได้มีการย้ายเครื่องจักรนั้น

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่การย้ายเครื่องจักรซึ่งโดยปกติวิสัยในการทำงานต้องเคลื่อนย้ายไปมา”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓ ทวิ และมาตรา ๑๓ ตรี แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

“มาตรา ๑๓ ทวิ เครื่องจักรใดที่ได้จดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้สูญหาย ให้เจ้าของเครื่องจักรแจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบหรือควรจะได้ทราบถึงเหตุแห่งการนั้น และให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรสำหรับเครื่องจักรนั้นได้ แต่ถ้าเครื่องจักรนั้นได้จดทะเบียนจำนองไว้ให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้รับจำนองทราบถึงการสูญหายดังกล่าว และในกรณีเช่นนั้นนายทะเบียนจะสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญ

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

แสดงการจดทะเบียนสำหรับเครื่องจักรนั้นได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากผู้รับจำนองเสียก่อน

ในกรณีที่เครื่องจักรตามวรรคหนึ่งถูกทำลาย หรือชำรุดจนไม่สามารถใช้เครื่องจักรนั้นต่อไปได้ ให้เจ้าของเครื่องจักรแจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบ หรือควรจะได้ทราบถึงเหตุแห่งการนั้น และให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนสำหรับเครื่องจักรนั้นได้ แต่ถ้าเครื่องจักรนั้นได้จดทะเบียนจำนองไว้ให้นายทะเบียนจดทะเบียนแจ้งสภาพเครื่องจักรนั้นไว้และมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจำนองทราบถึงการถูกทำลายหรือชำรุดดังกล่าว และในกรณีเช่นนี้นายทะเบียนจะสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนสำหรับเครื่องจักรนั้นได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากผู้รับจำนองเสียก่อน

มาตรา ๑๓ ตร. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในอาคารสถานที่อันเป็นที่ตั้งของเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนเครื่องจักรตามพระราชบัญญัตินี้ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อเจ้าของเครื่องจักร เจ้าของอาคารสถานที่หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ เจ้าของเครื่องจักรผู้ได้อ้ายเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วออกไปนอกบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมเพื่อนำไปติดตั้ง ณ สถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมแห่งใหม่หรือไปเก็บไว้ในสถานที่อื่นโดยไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบ หรือมิได้อ้ายเครื่องจักรให้ตรงตามแผนผังรายการเครื่องจักรที่นายทะเบียนเห็นชอบตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือวันละห้าร้อยบาทนับแต่วันที่ฝ่าฝืนปฏิบัติตาม สุดแต่จำนวนใดจะสูงกว่ากัน”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕ ทวิ มาตรา ๑๕ ตรี มาตรา ๑๕ จัตวา และมาตรา ๑๕ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

“มาตรา ๑๕ ทวิ เจ้าของเครื่องจักรผู้ได้อ้ายเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วออกไปนอกบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมชั่วคราวโดยไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา ๑๑ วรรคสี่ หรืออ้ายเครื่องจักรจากที่ตั้งเดิมไปติดตั้ง ณ ที่ตั้งใหม่ภายในบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมโดยไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา ๑๑ วรรคห้า ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๕ ตรี ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕ จัตวา เจ้าของเครื่องจักรผู้ใดไม่แจ้งต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๑๓ ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่อง

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

จักรสำหรับเครื่องจักรนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นำความในมาตรา ๕ ตร
และมาตรา ๑๓ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ เบื้อง ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงาน
เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ห้าพันบาท”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ
จดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๕ ทวิ
มาตรา ๑๕ ตร หรือมาตรา ๑๕ จัตวา ถ้าเป็นเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียน
จำนองไว้แล้ว และการกระทำนั้นเป็นไปโดยประการที่น่าจะเกิดความ
เสียหายแก่ผู้รับจำนอง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ
ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกบัญญัติอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ
จดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้บัญญัติอัตราค่าธรรมเนียม
ท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดิลกสุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม

เลขลำดับ	รายการ	อัตราค่าธรรมเนียมไม่เกิน
๑.	ค่าจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ เครื่องจักร เครื่องละ	๕๐๐ บาท หรือถ้าจดทะเบียนหลายเครื่องใน โรงงานเดียวและคราว เดียวกันไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๒.	ค่าออกใบแทนหนังสือสำคัญแสดง การจดทะเบียนเครื่องจักร ฉบับละ	๕๐ บาท
๓.	ค่าเครื่องหมายการจดทะเบียนซึ่ง เจ้าพนักงานได้ประทับ หรือทำไว้ ที่เครื่องจักร เครื่องหมายละ	๑๐๐ บาท หรือถ้าประทับ หรือทำไว้หลายเครื่องใน โรงงานเดียว และคราว เดียวกันไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท
๔.	ค่าจดทะเบียนใหม่ตามมาตรา ๑๑ หรือ มาตรา ๑๒ ครั้งละ	๒๕๐ บาท
๕.	ค่าจดทะเบียนการจำนองหรือขาย ฝากเครื่องจักร	พันละ ๑ ของจำนวนที่ จำนองหรือขายฝาก แต่ อย่างสูงไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๑

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๐

เลขลำดับ	รายการ	อัตราค่าธรรมเนียมไม่เกิน
๖.	ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนแล้ว อย่างอื่น นอกจากจำนองหรือขาย ฝาก ครึ่งละ	๑๐๐ บาท
๗.	ค่าคำขอหรือแบบพิมพ์ต่างๆ ฉบับละ	๒ บาท
๘.	ค่าตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียน เก็บรักษาไว้ ครึ่งละ	๒๐ บาท
๙.	ค่าคัดสำเนาเอกสารพร้อมด้วย คำรับรองว่าถูกต้อง หนึ่งละ	๕ บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องจักร ในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเจ้าของเครื่องจักรในการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน อำนาจนายทะเบียนเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร และอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายนี้สมควรกำหนดให้มีบทบัญญัติในกรณีดังกล่าว เพื่อให้การบังคับการตามกฎหมายนี้เป็นไปโดยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องการออกใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรและเรื่องการย้ายเครื่องจักรออกไปนอกสถานที่ตั้งให้ชัดเจนและถูกต้องตรงกับทางปฏิบัติยิ่งขึ้น รวมทั้งสมควรปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมแก่กาลสมัยด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้